

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Verslag Stuurgroep Regionaal Landschap d.d. 17 november 2016

Aanwezig: Bert Hummelen (SBB-vice-voorzitter), Ruud Kreetz (Natuurmonumenten), Homme Geertsma (Westerveld), Dick Dijkstra (Recreatieschap), Henk Jumelet (prv Drenthe), Gert-Jan Bent (Midden-Drenthe), Karst Spijkervet (Waterschap DOD), Hans Peereboom (Waterschap DOD), Koos Flinkert (LTO-Noord), Jan Bloemerts (LTO-Noord), Raymond Beerendonk (Recron- Reeënwissel), Nico Driessen (IVN), Erwin van Liemd (Het Drentse Landschap), Catrien Scholten (secretaris), Elaine Sapulete (verslag)

Afwezig: Henk van Hooft (voorzitter), Jan ten Kate (De Wolden), Jan Mensink (MvW), Johannes Kramer (prv Fryslân), Rik Eekman Rooda (DPG)

Opening:

Bert Hummelen (voorzitter) opent de vergadering en heet iedereen welkom. Henk van Hooft is ziek.

Vaststellen agenda:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Verslagen van de stuurgroep (d.d. 9 juni en 9 september):

Verslagen zijn vastgesteld.

Bidbook, we hebben besloten: "gaan hierin verder ook als wij niet winnen." Hoe gaan we daar nu vorm en inhoud aan geven? Inzichtelijk maken hoeveel tijd en energie gaan we erin steken? Verbinding met de dorpen is van belang. Kernteam met mensen vanuit gemeente Westerveld, TBO, LTO en Recreatieschap.

Actie: Catrien Scholten zorgt voor een uitvoeringsplan voor de volgende vergadering.

Wilde Natuur (4.1):

<https://youtu.be/A8LQEeKWj-o> Korte film Wild van Drenthe.

Homme Geertsma: BIP visie is opgesteld uit achterstand situatie (acties zonder communicatie). Hoe wordt participatie opgezet en hoe heeft dat effect? Het heeft zijn goede bedoelingen maar de realiteit is anders.

Bert Hummelen: Vorige keer vond er een presentatie plaats van Staatsbosbeheer, dit is waar we heen willen. De vraag is: wat doe je zolang het beeld nog niet duidelijk is, want de wereld staat niet stil. Sneller duidelijkheid over het beeld met het oog op acties in de tussentijd, 2 jaar is wellicht te lang.

Dick Dijkstra: We zoeken naar draagvlak, wat er opvalt is dat er nu eerder weerstand is dan draagvlak. Er is veel extra aandacht voor nodig. Denk hierbij aan de communicatie, hoe we het verhaal gaan vertellen. De wijze waarop nu het verhaal verteld wordt, wekt enorm veel weerstand op.

Jan Bloemerts: In het schema staat 'landbouw' er niet bij. Bert Hummelen: Een direct aanknopingspunt voor landbouw bij dit onderwerp is er niet, dit omdat het vooral gaat over wat er binnen de grenzen van de natuur afspeelt.

Raymond Beerendonk: Onderstreept wat Dick zegt, zelf sta ik wel voor de vertaling vanuit het veld. Er is veel onrust, het praatje is 2/3 van het NP wordt stilte gebied, en ook gaan er veel wandelpaden, fietspaden eruit. De boswachter versterkt dat beeld met cirkels op de kaart. Wat dat betreft is er veel onrust, en voor wat betreft de communicatie vind ik dat wij er op tijd bij moeten zijn.

Bert Hummelen: Als we er geen duidelijke beeld tegenover zetten blijft die onrust.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Erwin van Liempd: Het signaal is anders, de leden van TBO organisatie moeten niet een voorschot gaan nemen op het eindbeeld.

Henk Jumelet: De beelden spreken. Er is verschil tussen wat we aan beelden binnen delen, en welke beelden buiten worden gedeeld.

Dick Dijkstra: Aanvullend op de gedeputeerde, is dat het beeld ontstaat in het gebied. Van bovenaf wordt er weer van alles over ons heen gestort. Men pakt weer wat van ons af en wij moeten dat maar accepteren als inwoners, ondernemers; dat is een wijze hoe je niet communiceert met elkaar.

Gert-Jan Bent: Voor wat betreft de planning, staan wij wat op achterstand maar dit willen wij gezamenlijk weer rechttrekken. Hoe snel willen wij met de mensen spreken? Nu worden er activiteiten door o.a. staatsbosbeheer uitgevoerd en die lijken strijdig met dit plan.

Bert Hummelen: Herbevestig eerst wat het beeld is, doe dan pas wat nodig is en zorg dat de communicatie zeer goed blijft.

Nico Driessen: Wat die beelden zijn is ook geen eenduidig beeld van. De film kunnen wij benutten, tijdens de discussie bij het overleg van het gebruikplatform kwamen er veel vragen omhoog 'wat is een stille kern, wat is nou wildernis natuur' waarop weinig antwoorden konden worden geven.

Ruud Kreetz: Het proces is dat je de omgeving erbij betreft, en dat wij op de kaart zetten wat we willen en iedereen daarbij actief meenemen.

Karst Spijkervet: Deze discussie komt ook vaak terug in het bestuurscommissie. Er moet duidelijkheid komen waar je heen wilt, wees consequent daarin.

Homme Geertsma: Er ligt ook een taak voor ons als stuurgroep, je spreekt daarin dingen af. Nemen wij iedereen voldoende mee? De sociaal economisch paragraaf is breder dan alleen het natuurgebied. We moeten de mensen meer meenemen in wat wij willen.

Karst Spijkervet: Leg uit wat je precies hiermee bedoelt.

Dick Dijkstra: Ook de inwoners willen van de natuur genieten, dus het belevingselement moet nadrukkelijk meer op de voorgrond komen te staan.

Gert-Jan Bent: Ook belangrijk is helder zijn waarover wel en niet gesproken kan worden. De communicatie moet voorop staan.

Erwin van Liempd: maak vooraf een helder communicatieplan

Henk Jumelet: Het eindplaatje moet wel duidelijk zijn voordat je kunt communiceren. Je hebt een procesbegeleider, maar ook een communicatie-expert nodig.

Ruud Kreetz: Je weet niet hoe Drenthe er over 50 jaar uit ziet.

Karst Spijkervet: Je hebt nu twee lijnen tegenover elkaar staan. Mensen willen er graag komen en bovenal kunnen genieten.

Ruud Kreetz: Natuurmonumenten heeft goede ervaringen met G1000 methode om mensen daarin mee te nemen.

→ **Besluit:** de stuurgroep geeft zijn akkoord. De notitie is akkoord + budget van € 30.000,- voor een externe procesbegeleider.

Recreatiezonering, pilot Dwingelderveld (4.2):

Recreatie: Aanleiding sommige plaatsen en momenten is het te druk.

Homme Geertsma: Het is druk, heeft dat dan ook feitelijk negatieve gevolgen op de natuur?

Ruud Kreetz: Het signaal komt van onze eigen boswachters en van onze bezoekers. Het gaat nu in dit geval nog niet om bepaalde soorten die zullen verdwijnen maar wij merken wel door de toename van alle recreatievormen dat er steeds grotere conflicten ontstaan tussen recreanten onderling. De volgende stap is de natuur onder druk, de dorpen roepen juist om meer drukte in het dorp.

Homme Geertsma: Ik kan me in dit doel vinden. Maar als het met zich meebrengt dat we door die zonering aan de buitenrand als gevolg heeft dat de toeristische infrastructuur vermindert, dat vind ik dan wel twee discussies want het ene moet het andere niet opleveren. Kun je het Dwingelderveld ook ontlasten en gelijktijdig de dorpen versterken. Dat zou de aanpak moeten zijn.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Dick Dijkstra: Zoals al werd aangegeven door Homme het één mag niet ten koste gaan van het andere. Door teveel te communiceren dat het te druk is, bereik je ook een negatief effect.

Bert Hummelen: Het is een pilot en het gaat om een goede schaal en over de positie. Waar wil je gasten hebben?

Gert-Jan Bent: In de resultaatbeschrijving gaat het echt om het gebied zelf, en in de toelichting gaat ook om het verbreden en over de winst voor de dorpen.

→ **Besluit:** de stuurgroep stelt het voorstel vast.

Plan van aanpak Toegangspoort Holtingerveld (5.1):

Catrien Scholten: De werkgroep recreatie Holtingerveld heeft bij de vergadering begin oktober aangegeven dat er groen licht is gegeven om de bouw voor het informatiecentrum te starten. Op het moment zit er een gat van 40.000 euro in deze begroting, nu is de vraag vanuit de werkgroep recreatie Holtingerveld of wij als stuurgroep het gat als garantstelling kunnen dekken? De andere vragen om extra budget komen nog in het vervolg.

Karst Spijkervet: Nog een kleine opmerking. Er wordt bij de nieuwe activiteiten genoemd dat er een wasplaats komt. Dit wordt steeds actueler met de ATB's. Ook samen met het waterschap kijken naar de waterkwaliteit en nieuwe stoffen.

Raymond Beerendonk: Mist de creativiteit in het voorstel 'belevingspad, familiepad'. Hebben we daar niet al genoeg van? → Kopieer je dan niet meer van hetzelfde?

Nico Driessen: Het verhaal is anders, als je het familiepad vergelijkt met Appelscha heeft het een ander verhaal. In Appelscha heb je géén hunebedden, en dit gaat meer over oorlog. Het concept is dan niet nieuw, maar de inhoud wel.

Dick Dijkstra: Het is niet spannend, in de zin 'weer een familiepad'. Maar het oorlogselement kan je wel weer op een hele nieuwe manier beleven.

Bert Hummelen: Het gebied vertelt zichzelf. Het pad verbindt ook centrum met horeca en het gebied er om heen.

Projectvoorstellen 2016 + Budgetverdeling 2018

Catrien Scholten: korte toelichting. Er wordt 40.000 euro door de werkgroep recreatie Holtingerveld gevraagd; die zit nog niet in deze planning. Dan is het budget in principe op terwijl er ook iets met landbouw tussengebied in de ontwikkelagenda stond waar wij nog iets mee wilden. Er is dan geen substantieel budget meer om iets verder mee te doen dit jaar. Je kunt plannen maken maar je kunt niks uitvoeren, tenzij je extra geld van partners weet te betrekken.

Betreft het de ontwikkelagenda, dan moet dat apart begroot worden, wij vragen elkaar ook om financieel commitment.

Jan Bloemerts: Hebben we voor landbouw procesgeld nodig?

Bert Hummelen antwoordt, hier zijn geen plannen voor ingediend.

Homme Geertsma: Goede plannen, daar vinden wij wel geld voor.

Bert Hummelen antwoordt, nu zeggen we ja, omdat het past, beter zou zijn als we meer plannen hebben, zodat we ook bewust kunnen kiezen.

Bert Hummelen: zal Henk van Hooft vragen om een voorstel te maken voor gezamenlijke financiering.

Catrien Scholten: het betekend wél dat iedere organisatie die een voorstel ingediend heeft wat nu akkoord is nog wél een subsidieverzoek moet indienen bij de provincie.

→ **Besluit:** alle projectvoorstellen zijn passend, er wordt 40.000 euro als garantiedekking gegeven aan werkgroep recreatie Holtingerveld.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Jaarverslag

Bert Hummelen: stelt vast dat wij de jaarverslagen willen blijven doen. Maar voor het grote publiek mag het digitaal, vooral laten zien wat wij doen.

Ingekomen stukken:

Karst Spijkervet: opmerking betreft 9.2 dat wij binnen het waterschap volop bezig zijn met een herijking van het beheer. De schouwpaden benutten, dat is nog wel een item binnen het waterschap. Wees daar voorzichtig mee!

Catrien Scholten zal dit meenemen.

Mededelingen:

- Laura Peters (juniorranger Weerribben-Wieden en council-member Europarc-bijeenkomst federatie) is bezig om voor volgend jaar een jongeren junior rangersgroep samen te organiseren met de jaarlijkse conferentie van Europarc. Voorstel is om, als dit georganiseerd wordt, ook vanuit Dwingelderveld en Drents-Friese Wold juniorrangers elk 1 jongere af te vaardigen naar Portugal (kosten budget Stuurgroep).
- Kernteam SER verzamelt alle informatie. Communiceren pas als alles bekend is. En het steeds uitstellen kan argwaan opwekken.
- Jan Bloemerts: korte toelichting betreft de stand van zaken van de SER Landbouw, LTO-projecten voert analyse uit. Ze zijn hier druk mee bezig, de 1ste buffer rond de begrenzing is onderzocht en daarbij praat je over een 1100 hectare. Er is ook een ervaringsdeskundige vanuit de Veluwe ingevlogen en hij heeft zijn ervaring met edelhert/damhert gedeeld met ons. Verder heeft hij ons ook tips gegeven, om het draagvlak te versterken en dat het gene wat gepresenteerd wordt dat dat ook bestuurlijk gedragen wordt door de achterban. Op het moment wordt de 1100 hectare onderzocht, wat is er de laatste jaren geteeld en wat zijn de mogelijke effecten.
- Extra vergadering op 2 februari 2017 + excursie Veluwe, hierbij is al wel aangegeven dat Dick Dijkstra en Jan ten Kate niet aanwezig te kunnen zijn i.v.m. de gemeenteraad.
- Recreatie onderzoek nodig?
 - Wat is USP voor edelherten in de natuur?
 - Waarom moet dat, dat moet ook positief onderbouwd worden?
 - SER is kosten-baten, dus ook opbrengsten beter in beeld brengen.

Moet wel en het moet in de planning passen, dus recreatie-onderzoek moet op 12 januari (klankbordgroep SER) gereed zijn.

Rondvraag sluiting:

- Hoe verder met GUR?
 - Water en natuur opgaven worden bekeken en zal ook worden teruggekoppeld. We noemen het Rheebruggen en Ootmaanlanden in het programma Natuurlijk platteland.
- Het is Koos Flinkerts laatste bijeenkomst. Bert Hummelen (voorzitter) bedankt Koos voor zijn inzet. Jan Bloemerts is de nieuwe bestuurder voor LTO vanuit Drenthe.
- Bert Hummelen namens Staatsbosbeheer, meldt 'bedrijfsongeval' actieplan bos en hout. Het is overactief in de pers geweest, excuses daarvoor. Het plan is een voorstel voor klimaatcompensatie, maar heeft geen status.
- Overleggen 2017 zijn: 16 maart, 22 juni en 16 november